

CENTRE FOR DISTANCE EDUCATION

SNDT Women's University

Sir. Vithaldas Vidhyavihar, Juhu Tara Road, Santacruz (W), Mumbai - 400 049

Phone : 26607758, 26608193, 26609829, 26608493, 26608462 Ext- 223, Fax : 26604759

Email : cde@sndt.ac.in website: www.sndt.ac.in

Syllabus for Distance Education Students

(w.e.f. Year – 2013 – 14)

M.A. I GUJARATI

CENTRE FOR DISTANCE EDUCATION

S.N.D.T. WOMEN'S UNIVERSITY

Sir Vithaldas Vidyvihar,
Juhu Road, Santacruz (West),
Mumbai – 400049.
Phone – 022 – 26607758
022 - 26608193

MA-I-YEAR 2013-14 NEW COURSE, (80 Credits)

Faculty of Arts: LANGUAGES

Subject – Gujarathi

Semester I

Sr.No.	COURSE NAME	COURSE CODE
1.	મધ્યકાલીન સાહિત્ય સ્વરૂપો અને કૃતિઓનો અભ્યાસ	102001
2.	ભાષા વિજ્ઞાન (ઐતિહાસિક, વર્ણનાત્મક)	102002
3.	અર્વાચીન ગદ્ય કૃતિઓનો અભ્યાસ	102003
4.	સાહિત્યિક સંજ્ઞા સ્વરૂપો અને સંજ્ઞા કેન્દ્રિત કૃતિઓનો અભ્યાસ	102004
5.	ભારતીય સાહિત્ય	102101

Semester II

Sr.No	COURSE NAME	COURSE CODE
1.	અનૂદિત કૃતિઓના અભ્યાસ	202005
2.	ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા.	202006
3.	અર્વાચીન પદ્યકૃતિઓનો અભ્યાસ.	202007
4.	વિવેચનના અભિગમો	202008
5.	આધુનિક અને અનુઆધુનિક સંજ્ઞા ગુજરાતી સાહિત્ય	202104

Paper – 1 મધ્યકાલીન સાહિત્ય સ્વરૂપો અને કૃતિઓનો અભ્યાસ- ૧૦૨૦૦૧

Sr.No.	Topic and Details	Marks
1	આખ્યાન : સંજ્ઞા, ઉદ્ભવ, વિભાવના, લક્ષણો સંદર્ભે સ્વરૂપનો અભ્યાસ. આખ્યાન સ્વરૂપની વિકાસરેખા.	25
2	ફાગુ : સંજ્ઞા, ઉદ્ભવ, વિભાવના, લક્ષણો સંદર્ભે સ્વરૂપનો અભ્યાસ. ફાગુ સ્વરૂપની વિકાસરેખા અને ફાગુના પ્રકારો.	25
3	સુદામા ચરિત્ર - (કવિ પ્રેમાનંદ રચિત) સંદર્ભ સંપા : અનિરૂદ્ધ બ્રહ્મભટ્ટ (સ્વાધ્યાય શ્રેણી પુસ્તક - ૨) નવભારત સાહિત્ય મંદિર.	25
4	વસંત વિલાસ - પ્રાચીન ફાગુ કાવ્ય, સં. કાન્તિલાલ બળદેવરામ વ્યાસ, એન.એમ. ત્રિપાઠી પ્રા.તી., બી.આ. ૧૯૫૭.	25

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. ગુજરાતી સાહિત્ય (મધ્યકાલીન) : અનંતરાય રાવળ, ગૂર્જર પ્રકાશન, અમદાવાદ, ૧૯૫૪.
૨. ગુજરાતી સાહિત્યના માર્ગસૂચક સ્તંભો : ઝવેરી કૃષ્ણલાલ મોહનલાલ, એન.એમ. ત્રિપાઠી, ૧૯૫૮.
૩. મધ્યકાળના સાહિત્ય પ્રકારો : ડૉ. ચંદ્રકાંત મહેતા, એન.એમ. ત્રિપાઠી, ૧૯૫૮
૪. અનુક્રમ : જયંત કોઠારી, ગૂર્જર ગ્રંથરત્ન કાર્યાલય, અમદાવાદ, ૧૯૭૫
૫. બાર સાહિત્ય સ્વરૂપો : પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ, ૨૦૦૧
૬. પ્રેમાનંદજીની આખ્યાન કથાઓ : રમેશ જાની, વોરા એન્ડ કું., અમદાવાદ, ૧૯૬૨.
૭. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ભાગ ૧ : સંપા. ઉમાશંકર જોશી, અનંતરાય રાવળ, યશવંત શુક્લ, પ્રકા. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ, ૧૯૭૮.
૮. સાહિત્ય સ્વરૂપસંધાન : સંપા. સુમન શાહ, પાર્શ્વ પ્રકાશન.
૯. સ્વાધ્યાય અને સંશોધન : બળવંત જાની, ગુજરાતી સાહિત્ય અકાદમી.
૧૦. પ્રાચીન ફાગુ કાવ્ય : સંપા. રમણલાલ ચી. શાહ

Paper – 2 ભાષા વિજ્ઞાન (ઐતિહાસિક, વર્ણનાત્મક) ૧૦૨૦૦૨

Sr.No.	Topic and Details	Marks
1	ભાષાનો સામાન્ય પરિચય: ભાષા વિજ્ઞાનનો પરિચય, વિષય અને સ્વરૂપ, અધ્યયનની પદ્ધતિઓ (વર્ણનાત્મક, ઐતિહાસિક, તુલનાત્મક), ભાષાની વ્યાખ્યા, તેનું સામાન્ય સ્વરૂપ, ભાષા અને બોલી વિજ્ઞાન (પ્રાદેશિક, ઇંધાકીય, સામાજિક અને ગુજરાતી ભાષાની બોલીનો પરિચય).	25
2	ઐતિહાસિક ભાષા વિજ્ઞાન (ગુજરાતી ભાષાના સંદર્ભમાં) ભાષાકીય પરિવર્તન : સ્વરૂપ અને પ્રકારો (ધ્વનિ પરિવર્તન, રૂપ પરિવર્તન, શબ્દરાશિ પરિવર્તન, અર્થ પરિવર્તન, સાદ્રશ્ય પરિવર્તન), પારિવારિક ભાષાકુળો તેની સમજ, પરિચય. (ભારતના ભાષાકુળોનો અભ્યાસ તેમાં ગુજરાતી ભાષાનું સ્થાન)	25
3	વર્ણનાત્મક ભાષાવિજ્ઞાન : ધ્વનિવિચાર (Phonetics) અને ધ્વનિઘટકવિચાર (Phonemics) ધ્વનિવિચારની ત્રણ શાખાઓનો પરિચય. ઉચ્ચારણમૂલક ધ્વનિ તંત્ર : ઉચ્ચારણ અંગો, ઉચ્ચારણ સ્થાન, ઉચ્ચારિત ધ્વનિઓનું વર્ગીકરણ. ઉચ્ચારણ સ્થાન અને પ્રયત્નરીતિને આધારે પડતા ધ્વનિઘટકના પ્રકારોનો પરિચય. ખંડિયધ્વનિઘટક : સ્વર અને તેના પ્રકાર (અગ્ર, મધ્ય, પશ્ચિમ-પૃષ્ઠ) વ્યંજન અને તેના પ્રકાર (સ્પર્શ, અનુનાસિક, પ્રકંપી, પાર્શ્વિક, સંઘર્ષી વગેરે.) અતિખંડીત ધ્વનિઘટક : અક્ષર, સંઘ્યક્ષર, જંકચર, કાલમાન, સ્વરભાર, કાકુ વગેરેનો પરિચય.	25
4	રૂપવિચાર (Morphology) (ગુજરાતી ભાષાના સંદર્ભમાં) રૂપ, રૂપ ઘટકની ઓળખ રૂપઘટકનાં પ્રકારો (બદ્ધ-મુક્ત/વિચ્છિન્ન - અવિચ્છિન્ન / ધાતુ - અધાતુ / અંગ) વ્યાકરણિક પ્રવર્ગો : લિંગ, વચન, પુરુષ, વિભક્તિ, પ્રયોગ, કાળ, સમાસ, ક્રિયા વિશેષણ, ઉદ્ગાર વાચકો, નિપાતો. વાક્ય વિચાર (Syntax) (ગુજરાતી ભાષાના સંદર્ભમાં) વાક્ય અને તેનાં પ્રકારો (સાદું, સંકુલ કે મિશ્ર, સંયુક્ત વાક્ય) વિધિ વાચક, નિષેધ વાચક, પ્રશ્નાર્થ, સંકેતાત્મક, આદત વાચી. કર્તરિ-કર્મણિ - પ્રેરક રચનાઓ. રૂપાખ્યાનગત અને વાક્યગત સંબંધો. વાક્ય રચનાના નિકટસ્થ અવયવો.	25

દર્ભ ગ્રંથો :

૧. ગુજરાતી ભાષાનું ધ્વનિસ્વરૂપ અને ધ્વનિ પરિવર્તન : ડૉ.પ્રબોધ પંડિત, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ, ૧૯૭૪
૨. વ્યાકરણ વિમર્શ : ઊર્મિ દેસાઈ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ, ૧૯૯૨
૩. ભાષાશાસ્ત્રની કેડીએ : ઊર્મિ દેસાઈ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ, ૧૯૯૨
૪. બોલીવિજ્ઞાન અને ગુજરાતની બોલીઓ : યોગેન્દ્ર વ્યાસ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ ૧૯૭૪
૫. બોલીવિજ્ઞાનના કેટલાક પ્રશ્નો : શાંતિલાલ આચાર્ય, ગુજ. સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ, ૧૯૮૪
૬. ગુજરાતની ભાષા : ટી.એન. દવે, અનુ. મીનાક્ષી પટેલ, યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ, ૧૯૭૨
૭. ભાષા અને તેનું ભૌતિક સ્વરૂપ : યોગેન્દ્ર વ્યાસ, નંદિતા પ્રકાશન, અમદાવાદ
૮. ભાષા વ ભાષાશાસ્ત્ર : શ્રી. ગજેન્દ્રગડકર, વ્હીનસ પ્રકાશન, પૂણે
૯. ગુજરાતી ભાષાનું ઐતિહાસિક વ્યાકરણ : હરિવલ્લભ ભાયાણી, ગુજરાતી સાહિત્ય અકાદમી, ગાંધીનગર, ૧૯૮૮
૧૦. વ્યાકરણ : અર્થ અને આકાર : સંપા. ડૉ. દયાશંકર જોશી, યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, પ્ર.આ. ૧૯૭૮, પુનઃ મુદ્રિત ૧૯૯૫.
૧૧. ભારતીય ભાષા વિજ્ઞાન : આચાર્ય કિશોરીદાસ વાજપાયી, વાણી પ્રકાશન, પ્ર. આ. ૧૯૯૯, દ્વિ.સં.૨૦૦૮
૧૨. Introductory Linguistics : W. P. Lehmann, Oxford and IBH Publishing Co. Mumbai, New Delhi, Calcutta, 1966

Paper 3 અર્વાચીન ગદ્ય કૃતિઓનો અભ્યાસ- ૧૦૨૦૦૩

Sr.No.	Topic and Details	Marks
1	અકૂપાર - ધ્રુવ ભટ્ટ, આર. ગૂર્જર પ્રકાશન, ૨૦૧૦ - યુગ, કર્તા, સ્વરૂપ પરિચય - કૃતિનું ભાવવિશ્વ, ભાષાકર્મ, કલાત્મક તત્વ.	100
2	મીરાં યાજ્ઞિકની ડાયરી - બિંદુ ભટ્ટ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, બી. આ. ૧૯૯૬ - યુગ, કર્તા, સ્વરૂપ પરિચય - કૃતિનું ભાવવિશ્વ, ભાષાચાર્ય, કલાત્મક તત્વ.	

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. ગુજરાતી કથાવિશ્વ : સંપા. બાબુ. દાવલપુરા, ગ્રંથાગાર પ્રકાશન.
૨. ગુજરાતી નવલકથા : રઘુવીર ચૌધરી, રાધેશ્યામ શર્મા, યુનિ. ગ્રંથ
નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
૩. કથોપકથન : સુરેશ જોષી.
૪. કથાપદ : સુમન શાહ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૫. કથાયોગ : નરેશ વેદ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
૬. નવલકથા - ચર્ચા અને ચિકિત્સા : ડૉ. બિપીન આશર, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૭. રચનારીતિ : સંજ્ઞા અને સમ્રત્યય : ડૉ. ભરત પંડયા, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૮. નવલકથા અને હું : 'શબ્દ સૃષ્ટિ' વિશેષાંક, સં. હર્ષદ ત્રિવેદી,
ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી, અમદાવાદ

Paper 4 સાહિત્યિક સંજ્ઞા સ્વરૂપો અને સંજ્ઞા કેન્દ્રિત કૃતિઓનો અભ્યાસ-૧૦૨૦૦૪

Sr.No.	Topic and Details	Marks
1	પ્રતીક, પ્રતીકવાદ : સંજ્ઞા સ્પષ્ટીકરણ, ઉદ્ભવ, વિચારણા અને સ્વરૂપનો અભ્યાસ.	25
2	પ્રતીક : સંકલ્પના અને અર્થઘટન. પ્રતીક પ્રયોજનની પદ્ધતિઓ. પ્રતીક અને રૂપકાદિ અલંકારો.	25
3	‘પ્રતીક’ - પ્રિયકાન્ત મણિયાર, વોરા પ્રકાશન, અમદાવાદ.	25
4	‘ફેરો’ - રાઘેશ્યામ શર્મા. પ્રકાશક : સૂર્યકાંત પરીખ, અમદાવાદ.	25

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. આધુનિક સાહિત્ય સંજ્ઞાકોશ : સં. ચંદ્રકાંત ટોપીવાળા, નાયક પરેશ, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ, પ્ર.આ. ૧૯૮૬, પૃ.૧૩૦
૨. અનુઆધુનિક સાહિત્ય સંજ્ઞાકોશ : સં. જયંત ગાડીત, સરદાર પટેલ, યુનિ. વલ્લભવિદ્યાનગર.
૩. વિશિષ્ટ સાહિત્ય સંજ્ઞાકોશ : ચંદ્રકાંત ટોપીવાળા, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ પ્ર.આ. ૧૯૮૮.
૪. કાવ્યની પરિભાષા : (પ્રતીક-કલ્પન-રૂપક) : યશવંત ત્રિવેદી, આર. આર. શેઠની કંપની, મુંબઈ, પ્ર.આ. ૧૯૭૮.
૫. વાક્યમયવિમર્શ : રામપ્રસાદ બક્ષી, એન.એમ. ત્રિપાઠી, મુંબઈ, પ્ર.આ. ૧૯૬૩.
૬. પૂર્વાપાર : ભોળાભાઈ પટેલ, આર. આર. શેઠની કંપની, મુંબઈ, પ્ર.આ. ૧૯૭૬.
૭. અનુષંગ : જયંત કોઠારી, પ્ર. લેખક પોતે, પ્ર.આ. ૧૯૭૮.
૮. કાવ્યમાં શબ્દ : હરિવલ્લભ ભાયાણી, આર. આર. શેઠની કંપની, અમદાવાદ, પ્ર.આ. ૧૯૬૮.
૯. સીમાંકન અને સીમોલ્લંઘન : સિતાંશુ યશચંદ્ર, આર. આર. શેઠની કંપની, અમદાવાદ, પ્ર.આ. ૧૯૭૭.
૧૦. The Poetic image : Lewis C. Day, Janathan Cape. London, 9th ed., 1958, Pg. 18. London 13th Edi. 1970, Pg. 158.
૧૧. Dictionary of World : Ed. Shipley Joseph T. Gorge

Literary Terms

- Allen & Unwin Ltd. London 13th Edi. 1970, Pg.158.
૧૨. પ્રિયકાન્ત મણિયાર : ગુજરાતી ગ્રંથકાર શ્રેણી, સં. જોશી, રમણલાલ ગૂર્જર ગ્રંથરત્ન કાર્યાલય, અમદાવાદ, ચોથી આવૃત્તિ, ૧૯૯૮.
૧૩. અધતન કવિતા : રઘુવીર ચૌધરી, આર. આર. શેઠની કંપની, મુંબઈ, ૧૯૭૬.
૧૪. પ્રિયકાન્ત મણિયાર : પ્રસાદ બ્રહ્મભટ, આચાર્ય પ્રકાશન, અમદાવાદ, ૧૯૮૩.
૧૫. આ નભ ઝૂક્યું (સમગ્ર કવિતા) પ્રિયકાન્ત મણિયાર, નવભારત સાહિત્ય મંદિર, મુંબઈ, પ્ર.આ. ૨૦૦૦.
૧૬. ગુજરાતી કથા વિશ્વ (લઘુનવલ) : સં. બાબુ દવલપુરા, નરેશ વેદ, વલ્લભવિદ્યાનગર, પ્ર.આ. ૧૯૮૫.
૧૭. સાંપ્રત : રાદેશ્યામ શર્મા, આર. આર. શેઠની કંપની, પ્ર. આ.૧૯૭૮.

Paper 5. ભારતીય સાહિત્ય- ૧૦૨૧૦૧

Sr.No.	Topic and Details	Marks
1	ભારતીય સાહિત્ય - સંજ્ઞા અને વિભાવના ભારતીયતાની વિભાવના અને નિર્ધારક તત્વો. (ભારતીયતા - પ્રાદેશિકતા, ભારતીયતા - રાષ્ટ્રીયતા, ભારતીયતા - વૈશ્વિકતા)	25
2	ગુજરાતી સાહિત્યમાં ભારતીયતા	25
3	મેઘહૃદય, વસંત બાપટ અનુ. સુરેશ દલાલ, એસ. એન. ડી.ટી. પ્રકાશન, પ્ર. આ. ૧૯૯૨	25
4	કાર્મેલીન, દામોદર માવજો, અનુ. ઈર્ષાના ધોળકિયા, સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્લી, ૨૦૦૮	25

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. તુલનાત્મક સાહિત્ય : ભારતીય સંદર્ભ : ડૉ. ચૈતન્ય દેસાઈ, ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ
૨. આધુનિક ભારતીય સાહિત્ય : અનુ. જયંત બક્ષી, સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્લી, ૧૯૭૬
૩. 'સ્વાધ્યાય' : અંક એપ્રિલ-સપ્ટેમ્બર ૧૯૯૬ ડૉ. નરેશ વેદ
૪. ભારત વર્ષે ઇતિહાસેર ધારા : રવિન્દ્રનાથ ટાગોર, રવીન્દ્ર નિબંધમાળા-૨. સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્લી.
૫. ઇન્ડિયન લિટરેચર : કે. સચ્ચિદાનંદ, સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્લી.
૬. એનસાયક્લોપીડિયા ઓફ ઇન્ડિયન લિટરેચર : સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્લી.
૭. સાહિત્ય સંદર્ભ વૈશ્વિકતા, ભારતીયતા, ગુજરાતીતા - રચના અને સંરચના : હરિવલ્લભ ભાયાણી.
૮. પૂર્વાપર : ભોળાભાઈ પટેલ, આર. આર. શેઠની કં.
૯. રાષ્ટ્રીય એકતા ઔર ભારતીય સાહિત્ય ઇન્ડિયન લિટરેચર : સંપા. યોગેન્દ્ર ગોસ્વામી.
૧૦. ભારતીય સાહિત્ય : ડૉ. બળવંત જાની અને અન્ય, સૌરાષ્ટ્ર યુનિ. પ્રકાશન.
૧૧. ભારતીય સાહિત્ય : 'સ્વાધ્યાય' - અંક : એપ્રિલ - સપ્ટેમ્બર ૧૯૯૬ નરેશ વેદ
૧૨. એન ઇન્ડિયન લિટરેચર - ભા. ૧,૨,૩ : એ. ક. વોર્ડર, ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી, ગાંધીનગર, ૧૯૫૭.

SEMESTER II

Paper 1. અનૂદિત કૃતિઓ (ભારતીય, વૈશ્વિક)- ૨૦૨૦૦૫

Sr.No.	Topics and Details	Marks
1	‘મનોહર છે તો પણ...’ - સુનીતા દેશપાંડે, અનુ. સુરેશ દલાલ, એસ. એન. ડી.ટી. યુનિ. પ્રકાશન, ૧૯૯૨.	25
2	‘આરણ્યક’- બિભૂતિભૂષણ બંદોપાધ્યાય, અનુ. ચંદ્રકાંત મહેતા, સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્હી.	25
3	‘ઓથેલો’ - શેક્સપીયર, અનુ. મનસુખલાલ ઝવેરી, ગંગોત્રી ટ્રસ્ટ, ૧૯૭૮	25
4	‘આઉટ સાઈડર’ - અલ્બેર કામૂ, અનુ. રવીન્દ્ર ઠાકોર, આદર્શ પ્રકાશન,	25

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. બંગાળી સાહિત્યની રૂપરેખા : સુકુમાર સેન, અનુ. ભોળાભાઈ પટેલ, સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્હી, ૧૯૮૨.
૨. સુનીતા દેશપાંડે : અરૂણા જાડેજા, ઉદ્દેશ, ૨૦૦૯.
૩. અંગ્રેજી સાહિત્યનું રેખાદર્શન : મધુસુદન પારેખ, પાર્શ્વ પ્રકાશન.
૪. શેક્સપીયર : સંત પ્રસાદ ભટ્ટ, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, ૧૯૯૭.
૫. ઈતરજન : અનુ. ભારતી દલાલ, બુટાલા પ્રકાશન, વડોદરા.

Paper 2. ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા- ૨૦૨૦૦૬

Sr.No.	Topic and Details	Marks
1	- અલંકાર વિચાર - ધ્વનિ વિચાર - ઔચિત્ય વિચાર	50
2	- વક્રોક્તિ વિચાર - રીતિ વિચાર - રસ વિચાર	50

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. શ્રી મમ્મટાર્ય હત 'કાવ્યપ્રકાશ' : અમુવાદક - રા.વિ. પાઠક, રસિકલાલ છોટાલાલ (ગુજરાતી અનુવાદ ભા. ૧) પરીખ, ગુજરાત, પુરાતત્વ મંદિર, અમદાવાદ, સં. ૧૯૮૦, સન ૧૯૨૪
૨. ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્ર : ગણેશ ચંબક દેશપાંડે, અનુ. જશવંતી દવે, વોરા એન્ડ કં. અમદાવાદ, ૧૯૭૩.
૩. ભારતીય કાવ્યસિદ્ધાંત : નટુભાઈ રાજપરા, જયંત કોઠારી
૪. સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્રમાં રીતિવિચાર : રાજેન્દ્ર નાણાવટી, પ્રકાશક પોતે, સુરત, પ્ર. આ. ૧૯૭૪.
૫. કાવ્યતત્ત્વવિચાર શ્રેણી 'ધ્વનિ' : સંપા. સુમન શાહ, લે. રમેશ શુક્લ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ, પ્ર. આ. ૧૯૮૯.
૬. અભિનવનો રસવિચાર : નગીનદાસ પારેખ, બી. એસ. શાહની કં. અમદાવાદ, ૧૯૬૯.
૭. રસાભાસ : નગીનદાસ પારેખ, સંસ્કૃતિ, ૧૯૬૩, પ્ર. ૪૬૭-૪૭૮
૮. વક્રોક્તિ - કુન્તકનો કાવ્યસિદ્ધાંત : પ્રમોદકુમાર પટેલ, ફાર્નસ ત્રૈ. જુલાઈ. ડિસે. ૧૯૭૩, પૃ. ૫૯-૬૭
૯. ઔચિત્યનો સિદ્ધાંત : પ્રમોદકુમાર પટેલ, ફાર્નસ ત્રૈ. ઓકટો. ડિસેમ્બર. ૧૯૭૨, પૃ. ૧-૧૩.
૧૦. પ્રાચીન કાવ્યશાસ્ત્ર : આર. પી. કંગલે, અનુ. જશવંતી દવે, જયા મહેતા, વોરા એન્ડ કં. અમદાવાદ, ૧૯૭૮.
૧૧. રમણીયતાનો વાગ્વિકલ્પ : સિતાંશુ યશશ્ચંદ્ર, આર. આર. શેઠની કું. મુંબઈ, અમદાવાદ, ૧૯૭૮.

Paper 3. અર્વાચીન પદ્યકૃતિઓનો અભ્યાસ- ૨૦૨૦૦૭

Sr.No.	Topic and Details	Marks
1	કાવ્ય વિશેષ મણિલાલ દેસાઈ - સં. સુરેશ દલાલ, એસ.એન.ડી.ટી વિ. યુનિ. પ્રકાશન કવિપરિચય, સર્જક વિશેષ, કાવ્યબાની, ભાવવિશ્વ, સર્જકકર્મનો અભ્યાસ.	100
2	વખાર - સિતાંશુ યશશ્ચંદ્ર, આર. આર. શેઠની કં., ૨૦૦૬. આધુનિક કવિતા - પરિચય, યુગવિશેષ કાવ્યબાની, ભાવવિશ્વ, સર્જકકર્મનો અભ્યાસ	

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. સ્વતંત્ર્યોત્તર ગુજરાતી ગીત : સ્વરૂપ અને વિકાસ, પથિક પરમાર, પ્રકાશન પોતે, આદર્શ પ્રકાશન, પ્ર. આ. ૧૯૯૪.
૨. કવિ સિતાંશુ યશશ્ચંદ્રની કાવ્યસિદ્ધિ : સાહિત્યસંનિધિ, પૃ. ૨૦-૨૪ ઉષા ઉપાધ્યાય.
૩. ચાર કવિઓ (સિતાંશુ વિશે) : સુરેશ દલાલ, એન. એમ. ત્રિપાઠી, મુંબઈ.
૪. સિતાંશુ યશશ્ચંદ્રની કવિતા : ભરત સોલંકી, પાર્શ્વ પ્રકાશન.
૫. મારા સમકાલીન કવિ મણિલાલ દેસાઈ : ચિનુ મોદી, સોનલ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૬. રાનેરી 'લીલો અવાજ' : પ્રવીણ દરજી, વિદ્યાપીઠ, જાન્યુ. ફેબ્રુ. ૬૯, પૃ. ૩૭-૪૨.
૭. રાવજી મણિલાલની કવિતા એક દૃષ્ટિપાત : પ્રત્યુદગાર, પૃ. ૮૮-૯૭.
૮. મણિકાન્તથી મણિલાલ : સિલાસ પટેલિયા, પૃ. ૨૫-૩૧.

Paper 4. વિવેચનના અભિગમો- ૨૦૦૦૮

Sr.No.	Topic and Details	Marks
1	વિવેચન - સંજ્ઞા, સ્વરૂપ, મહત્વ, કાર્યક્ષેત્ર, વિવિધ અભિગમોનો પરિચય.	25
2	સમાજશાસ્ત્રીય અભિગમ સમાજશાસ્ત્રીય અભિગમનો વિગતે અભ્યાસ મનોવિશ્લેષણાત્મક અભિગમ મનોવિશ્લેષણાત્મક અભિગમનો વિગતે અભ્યાસ	25
3	ગર્ભગાથા - હિમાંશી શેલત, અરૂઓદય પ્રકાશન	25
4	પેટેલિસિસ - ચંદ્રકાંત બક્ષી, નવભારત સાહિત્ય મંદિર, મુંબઈ.	25

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. વાત આપણા વિવેચનની : શિરીષ પંચાલ, સંવાદ પ્રકાશન, વડોદરા, ૨૦૦૪.
૨. ફલશ્રુતિ : લાભશંકર પુરોહિત, સંવાદ પ્રકાશન, વડોદરા, ૧૯૯૯.
૩. વિવેચનનું વિવેચન : જયંત કોઠારી, ગૂર્જર પ્રકાશન, અમદાવાદ, પ્ર.આ.
૪. વિવેચનના વિવિધ અભિગમો : સંપા. બળવંત જાની, ગુજરાતનો અધ્યાપક સંઘ.
૫. શબ્દલોક : પ્રમોદકુમાર પટેલ, પ્ર. પોતે, સુરત, પ્ર.આ. ૧૯૭૮.
૬. રૂપરચનાવાદ : નીતા ભગત, યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
૭. વિવેચન : દર્શિની દાદાવાલા, પાર્શ્વ પ્રકાશન.
૮. વિવેચન સંદર્ભ : રમણ સોની, પાર્શ્વ પ્રકાશન.
૯. સમાજશાસ્ત્ર વિશ્વકોષ : હરિકૃષ્ણ રાવત, રાવત પ્રકાશન, દિલ્હી.
૧૦. અર્વાચીન કોશ : ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ.
૧૧. મનોવિજ્ઞાન માર્ગદર્શિકા : ડૉ. ગિરીશ સોલંકી, પાર્શ્વ પ્રકાશન, પ્ર.આ. ૨૦૧૧.
૧૨. ફોર્મ્સ : હર્ષિદા પંડિત, પરિચય ટ્રસ્ટ, મુંબઈ.
૧૩. ચેતના પ્રવાહાંકિત નવલકથા : ડૉ. અનિલા દલાલ, યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ, ૧૯૯૪.
૧૪. બક્ષી એક જીવની : જયંતિલાલ મહેતા, નવભારત સાહિત્ય મંદિર, મુંબઈ, ૧૯૯૨.
૧૫. ચંદ્રકાંત બક્ષીથી ફેરો : સુમન શાહ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, ૧૯૭૩, ૧૯૯૩.
૧૬. પરિઘિ : દિગીશ મહેતા, આર. આર. શેઠની કં., ૧૯૭૬.
૧૭. જેન્ડર (જાતિલિંગ) ના સામાજિકરણ સંદર્ભે 'ગર્ભગાથા' નો અભ્યાસ : નૂતન જાની, એતદ, જાન્યુ-માર્ચ, ૨૦૧૧.

Paper 5. આધુનિક અને અનુઆધુનિક સંજ્ઞા ગુજરાતી સાહિત્ય ૨૦૨૧૦૪

Sr.No.	Topic and Details	Marks
1	આધુનિક, આધુનિકતા, અનુઆધુનિકતા : સંજ્ઞા, સ્વરૂપ અને સંકલ્પના.	25
2	પરંપરા અને આધુનિકતા પરંપરા અને અનુઆધુનિકતા આધુનિકતા અને અનુઆધુનિકતાને ઘડનારાં પરિબલો.	25
3	ગુજરાતી સાહિત્યમાં આધુનિકતા ઈતરા - સુરેશ જોશી, બુટાલા પ્રકાશન, બરોડા, સં. ૨૦૨૧ - યુગ વિશેષ, સર્જક વિશેષ, ભાવવિશ્વ કાવ્યબાની, સર્જકકર્મનો અભ્યાસ	25
4	ગુજરાતી સાહિત્યમાં અનુઆધુનિકતા 'હિમાંશી શેલતની વાર્તાસૃષ્ટિ' સંપા. મણિલાલ પટેલ, વોરા પ્રકાશન, અમદાવાદ, પ્ર. આ. ૧૯૪૮.	25

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. આધુનિકતા : એક સંકુલ સંપ્રત્યય, બિપિન આશર, પાર્શ્વ પ્રકાશન.
૨. સાહિત્યમાં આધુનિકતા : સુમન શાહ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, પ્ર. આ. ૨૦૦૬.
૩. ગુજરાતી સાહિત્યમાં આધુનિકતાવાદ : પ્રમોદકુમાર પટેલ, ગુજરાતી સાહિત્ય અકાદમી, ગાંધીનગર, પ્ર.આ. ૧૯૯૩.
૪. કિંચિત : સુરેશ જોશી, બુટાલા પ્રકાશન, વડોદરા, પ્ર. આ. ૧૯૭૩.
૫. અનુઆધુનિકતાવાદ : સંપા. ચન્દ્રકાન્ત ટોપીવાલા, ભોળાભાઈ પટેલ, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ.
૬. અનુઆધુનિકતા અને આપણે : સુમન શાહ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, પ્ર. આ. ૨૦૦૮.
૭. અર્ધસમીમાંસા : ચન્દ્રકાન્ત ટોપીવાલા, પાર્શ્વ પ્રકાશન, પ્ર.આ.૨૦૦૬.
૮. સુરેશ જોશીથી સુરેશ જોશી : ડૉ. સુમન શાહ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ, ૨૦૦૦
૯. સુરેશ જોશી : ચન્દ્રકાન્ત ટોપીવાલા, ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ
૧૦. સુરેશ જોશીનું સાહિત્યવિશ્વ : ડૉ. શિરીષ પંચાલ, સાહિત્ય અકાદમી, ગાંધીનગર.
૧૧. આધુનિકતા અને ગુજરાતી આધુનિક કવિતા : ભોળાભાઈ પટેલ, આર. આર. શેઠ, અમદાવાદ, મુંબઈ, પ્ર. આ. ૧૯૮૭.
૧૨. કાવ્યબાની : નીતિન મહેતા - ક્ષિતિજ સંશોધન પ્રકાશન કેન્દ્ર, વડોદરા, ૨૦૦૧.
૧૩. લીલાવતી મુનશીથી હિમાંશી શેલત : ભારતી દલાલ.
૧૪. પરિષ્કૃત વાર્તા અને બીજા લેખો : મણિલાલ હ. પટેલ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, ૨૦૧૦.

